

ANTIFOSFOLIPIIDSÜNDROOMI DIAGNOSTIKA

Lühendid	S,P-ACLA IgG – Kardiolipiini vastane IgG seerumis/plasmas S,P-ACLA IgM – Kardiolipiini vastane IgM seerumis/plasmas S,P-b2-GP1 IgG – Beeta-2-glükoproteiin 1 vastane IgG seerumis/plasmas S,P-b2-GP1 IgM – Beeta-2-glükoproteiin 1 vastane IgM seerumis/plasmas P-LA – luupusantikoagulandid plasmas
Mõiste	Antifosfolipiidsündroom (APS) on süsteemne autoimmuunhaigus, mida iseloomustavad korduvad venoossed ja/või arteriaalsed tromboosid ja/või rasedustüsistused ning persisterivad antifosfolipiidantikehad. Vastavalt klassifikatsiooni kriteeriumitele kasutatakse nii kliinilisi kui ka laboratoorseid kriteeriume. Laboratoorsete kriteeriumide hulka kuuluvad luupusantikoagulandid, kardiolipiini vastased IgG ja IgM antikehad ning beeta-2-glükoproteiin 1 vastased IgG ja IgM antikehad. Selleks, et lugeda laboratoorne kriteerium täidetuks, tuleb positiivse tulemuse korral teha kordusuuring, mis on võetud vähemalt 12 nädalase vahega.
Näidustused	Antifosfolipiidsündroomi diagnostika
Proovivõtu vahendid	S,P-ACLA IgG, IgM ja S,P-β2-GP1 IgG, IgM: geeli ja hüübimisaktivaatoriga katsuti või geeli ja liitiumhepariiniga katsuti P-LA: naatriumsitraadiga (9NC) katsuti
Materjali säilivus ja transport	S,P-ACLA IgG/IgM ja S,P-β2-GP1 IgG/IgM – seerum, plasma: 2...8 °C 14 päeva, –20°C pikemaajaliselt P-LA – plasma: 4–8 °C 4 tundi, –20 °C 1 kuu Juhul kui proovimaterjali ei saa kohe laborisse saata, tuleb seerum/plasma eraldada.
Teostamise aeg ja koht	S,P-ACLA ja S,P-β2-GP1: 2 korda nädalas, immunoloogia labor, Ravi 18 P-LA: sagedus 1 kord nädalas, hematoloogia labor, Ravi 18
Mõõtmismeetod	Fluoroensüümimmuunmeetod: ACLA IgG/IgM; β2-GP1 IgG/IgM Fotomeetria: LA
Referentsvahemikud	ACLA IgG/IgM ja S,P-β2-GP1 IgG/IgM: Negatiivne LA: < 1,2
Tõlgendus	Positiivne - antifosfolipiidsündroom - nakkushaigused (AIDS, süüfilis) Segavad tegurid: käesolev või hiljutine <i>Treponema pallidum</i>'i infektsioon, viirus- või bakteriaalsed infektsioonid, vaktsineerimised fosfolipiide sisaldavate proteiinidega, ravimid (kloorpromasiin, novokaiinamiid, kinidiin) Positiivse leiu korral peab tegema kordusuuringu > 12 nädala pärast Antifosfolipiidse sündroomi laboratoorne kriteerium on täidetud, kui vähemalt üks kolmest uuringust on positiivne: - S-ACLA IgG ja/või IgM on positiivsed 2 või enam korda mõõdetuna vähemalt 12-nädalase vahega. - S-β2-GP1 IgG ja/või IgM on positiivsed 2 või enam korda mõõdetuna vähemalt 12-nädalase vahega. - P-LA on positiivne 2 või enam korda mõõdetuna vähemalt 12-nädalase vahega.
Hinnakirja koodid	S,P-ACLA IgG: 66707 S,P-ACLA IgM: 66707 S,P-b2-GP1 IgG: 66707 S,P-b2-GP1 IgM: 66707 P-LA: 66308 x n

Kirjandus	▪ Miyakis S, Lockshin MD et al (2005) International consensus statement on an update of the classification criteria for definite antiphospholipid syndrome, Journal of Thrombosis and Haemostasis, 3: 1–12 ▪ Watts R, Clunie G, Frances H, Marshall T(2009) Oxford Desk Reference Rheumatology, Oxford University Press: 274, 277 ▪ Fischbach FT, Dunning MB (2004) A manual of laboratory diagnostic tests, 7th Edition, Lippincott Williams&Wilkins: 590 ▪ Medscape; L. Tesoriero „Antiphospholipid Syndrome“ updated: Nov 15, 2023 ▪ UpToDate; S. Chaturvedi, J.S. Knight „Pathogenesis of antiphospholipid syndrome“ updated: Jan 02, 2024 ▪ Elia Cardiolipin IgM originaaljuhend, 15.11.2023 ▪ Elia Cardiolipin IgG originaaljuhend, 15.11.2023 ▪ Elia β2-Glycoprotein I IgM originaaljuhend, 15.11.2023 ▪ Elia β2-Glycoprotein I IgG originaaljuhend, 15.11.2023
Koostajad	Maarit Veski, Ellind Lind